

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.43/2022/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2022. november 29.
Az ügy tárgya: embercsempészás büntette
Terhelt(ek): IV. rendű

Első fok: Győri Törvényszék, B.37/2018/53., ítélet,
tárgyalás, 2019. február 19.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.III.29/2019/18., ítélet,
nyilvános ülés, 2019. június 26.

Az indítvány előterjesztője: a IV. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a IV. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az embercsempészás büntette miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a IV. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Győri

Törvényszék B.37/2018/53. számú, illetve a Győri Ítélőtábla Bf.III.29/2019/18. számú ítéletét a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Győri Törvényszék a 2019. február 19. napján kihirdetett B.37/2018/53. számú ítéletével a IV. rendű terheltet társtettesként, üzletszerűen elkövetett embercsempészés büntette [Btk. 353. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont] miatt – mint visszaesőt – 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 5 év közügyektől eltiltásra ítélte, és 1.200.000 forint vagyoneლkobzást rendelt el. Rendelkezett arról, hogy feltételes szabadságra a szabadságvesztés háromnegyed részének letöltése után bocsátható, a bűnjelekről, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Győri Ítélőtábla mint másodfokú bíróság a 2019. június 26. napján jogerős Bf.III.29/2019/18. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a IV. rendű terhelt vonatkozásában megváltoztatta, cselekményét folytatólagosan, társtettesként elkövetett embercsempészés büntettének [Btk. 353. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont] minősítette; a szabadságvesztést mint visszaeső, bünszervezetben elkövetővel szemben tekintette kiszabottnak; megállapította, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata fegyház; a IV. rendű terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyebekben a IV. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] Az irányadó tényállás (a felülvizsgálattal érintett részében) rögzíti a következőket.

Az I. rendű terhelt 2016 szeptemberét megelőzően – pontosabban meg nem határozható időpontban – megismerkedett egy külföldi néven bemutatkozó, a nyomozás során felderítetlenül maradt személlyel, aki biztos pénzkereseti lehetőségként felajánlotta neki, hogy 150 euró/fő fizetség fejében a magyar-szerb államhatár térségéből a magyar-osztrák államhatár térségébe szállítson olyan külföldi állampolgárokat, akik nem rendelkeznek a schengeni tagállamokba történő beutazáshoz és ott-tartózkodáshoz szükséges okmányokkal. A szállítás célja az volt, hogy ezen személyek az államhatár illegális átlépésével nyugat-európai országokba jussanak. Az I. rendű terhelt elvállalta a feladatot, amelynek végrehajtásába bevonta ismerőseit, a II. rendű, a III. rendű, a IV. rendű és az V. rendű terheltet, akik tisztában voltak azzal, hogy embercsempészésben vesznek részt.

A külföldi állampolgárok számát, felvételük helyét a külföldi személy egy szerb telefonszámról közölte az I. rendű terhelttel.

Az I. rendű terhelt a kapott utasításoknak megfelelően szervezte és irányította az országon belül a szállítást. Az egyes alkalmakkor a szállításban résztvevő terheltek gépjárműveket béreltek, amennyiben szükséges volt, a bérleti díjat az I. rendű terhelt biztosította. A szállító

gépjármű hátsó üléseit a hely növelése érdekében indulás előtt kivették. A közlekedés során az I. rendű terhelt folyamatos telefonos irányítása mellett haladtak a beszállás, majd a kirakás helyszínére. A külföldieket nem szállító, személygépkocsival közlekedő terheltek előfutó, figyelő szerepet játszottak. A külföldiek kirakásának helye általában a határ térsége volt. Az I. rendű terhelt a kirakás után osztrák telefonszámról magyarul beszélő személyekkel beszélt meg a szállítás után járó összeget.

Az I. rendű terhelt nevére 2016. november 19. napján 139.856 forint, 2016. november 11. napján 1.000 euró, 2016. december 1. napján 999,99 euró érkezett.

A IV. rendű terhelt nevére 2016. november 13. napján 187 euró érkezett.

A terheltek 2016 szeptemberétől 2017. február 19. napjáig, a IV. rendű terhelt ezen belül 2016. november 13. napjától 2016. december 10. napjáig terjedő időszakban a következő szállításokat bonyolították:

– 2016. november 13. napján a délutáni órákban az I. rendű és a III. rendű terhelt egy személygépkocsival, a IV. rendű terhelt egy másik gépjárművel a magyar-szerb határ térségébe utaztak. A IV. rendű terhelt egy benzinkútnál maradt a személygépkocsival, az I. rendű és a III. rendű terhelt a gépjárművel a határ térségébe ment, ahol 17 óra körüli időben 1 pakisztáni, 1 gambiai, 1 szomáliai, 1 kongói, 1 bangladesi, 2 afgán, 3 nigériai, 3 algír, 1 tunéziai, 5 mongol, 1 indiai és 1 sierra leonei állampolgárt a szállító gépjárműbe beültettek. Visszamentek a benzinkúthoz, ott a IV. rendű terhelt beült a kisbuszba, az I. rendű terhelt pedig átült a személygépkocsiba. A terheltek ezt követően a külföldieket a határ térségébe elszállították, ott 21 óra körüli időben az osztrák-magyar államhatár felé irányították. Az osztrák rendőrförők az illegális határátlépőket a határ térségében elfogták.

– 2016. november 14. napján a hajnali órákban az I. rendű és a III. rendű terhelt egy személygépkocsival, a IV. rendű terhelt egy gépjárművel az előző napihoz hasonló szervezéssel 5 óra körüli időben 13 pakisztáni és 4 iraki állampolgárt a szállító gépjárműbe beültettek, majd a határ térségébe elszállítottak, ott 9 óra körüli időben az osztrák-magyar államhatár felé irányítottak. Az illegális határátlépőket az osztrák rendőrförők 9 óra 30 perckor elfogták.

– 2016. november 16. napján a hajnali órákban az I. rendű terhelt a személygépkocsival, a IV. rendű terhelt a gépjárművel a 2016. november 13-i alkalomhoz hasonló szervezéssel, 5 óra körüli időben 12 afgán állampolgárt a szállító gépjárműbe beültettek, majd a határ térségébe elszállítottak, ott 9 óra körüli időben az osztrák-magyar államhatár felé irányítottak. Az illegális határátlépőket az osztrák rendőrförők 11 óra 10 perckor és 11 óra 25 perckor elfogták.

– 2016. november 29. napján a déli órákban az I. rendű terhelt a személygépkocsival, a III. rendű terhelt egy másik személygépkocsival, a IV. rendű terhelt a gépjárművel a határ térségébe utaztak, ahol helyesen a 2016. november 13-i alkalomhoz hasonló szervezéssel, 17 óra körüli időben 2 afgán állampolgárt a szállító gépjárműbe beültettek, majd a határ térségébe elszállítottak, ott 22 óra körüli időben az osztrák-magyar államhatár felé irányítottak.

Az illegális határátlépőket az osztrák rendőrförők 23 óra 35 perckor elfogták.

– 2016. december 1. napján a kora délutáni órákban az I. rendű terhelt a személygépkocsival, a IV. rendű terhelt a gépjárművel a határ térségébe utaztak, ahol helyesen a 2016. november 13-i alkalomhoz hasonló szervezéssel 19 óra körüli időben 14 pakisztáni állampolgárt a szállító gépjárműbe beültettek, majd a határ térségébe elszállítottak, ott 23 óra körüli időben az osztrák-magyar államhatár felé irányítottak. Az illegális határátlépőket az osztrák rendőrförők 2016. december 2. napján 0 óra 10 perckor elfogták.

– 2016. december 9. napján a délutáni órákban az I. rendű terhelt a személygépkocsival, a III. rendű terhelt a gépjárművel, a IV. rendű terhelt a gépjárművel a határ térségébe utaztak azzal a céllal, hogy külföldi állampolgárokat a magyar-osztrák államhatárhoz szállítsanak, erre azonban nem került sor.

– 2016. december 10. napján az I. rendű és a III. rendű terhelt a gépjárművel, a IV. rendű terhelt egy másik gépjárművel a határ térségébe utaztak, ahol helyesen a 2016. november 13-i alkalomhoz hasonló szervezéssel 18 óra körüli időben ismeretlen számú külföldi állampolgárt a gépjárművekbe ültettek. A III. rendű és a IV. rendű terhelt a külföldiekkel a magyar-osztrák államhatár felé indult, az I. rendű terhelt pedig hazatért, és telefonon irányította őket. 23 óra 45 perckor a IV. rendű terheltet a rendőrájárőr ellenőrizte, és vele szemben – mivel nem rendelkezett a jármű vezetésére jogosító okmánnyal – 45.000 forint helyszíni bírságot szabott ki. A rendőrájárőr a szállított külföldieket nem észlelte. A III. rendű és a IV. rendű terhelt a külföldi állampolgárokat a határ térségébe szállította, majd 24 óra körüli időben őket az osztrák-magyar államhatár felé irányították.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását kiegészítette azzal, hogy az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű terheltek valamennyien felismerték azt, hogy szervezett bűnelkövetői csoporthoz csatlakozva végezték migráns személyek szállítását az országon keresztül, és az országhatár átlépéséhez nyújtottak szándékosan segítséget (másodfokú ítélet 10. oldal 10. bekezdés).

II.

[4] A bíróság jogerős ügydöntő, a vádról rendelkező határozata ellen a IV. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozva a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan a terhére rótt bűncselekmény minősítésének megváltoztatása, és lényegesen enyhébb büntetés kiszabása érdekében.

[5] Indokai szerint sem bűnszervezet tagjaként, sem társtettesként nem követett el bűncselekményt, valójában hiszékenységgel áldozta. Kifejtette, hogy őt az ügy I. rendű terheltje kérte meg arra, hogy tárgyak, illetve munkások szállításában segítsen. Bűnössége elismerése mellett hangsúlyozta, hogy szándékosan nem követett el bűncselekményt, amit az is alátámaszt, hogy a 2016. december 10. napján történt igazoltatása során az általa vezetett gépjárműben külföldi állampolgárokat nem találtak.

[6] Kifogásolta az eljáró bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét, és azt, hogy az őt igazoltató rendőröket tanúként nem hallgatták ki.

[7] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria elsődlegesen a bizonyítékok újraértékelése révén változtassa meg a jogerős ítéletet, enyhítse a vele szemben kiszabott büntetést, másodlagosan helyezze hatályon kívül a megítélt határozatot.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.244/202/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[9] Az ügyész kifejtette, hogy a jogerős ítélet meghozatalakor hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint bűnszervezet az a három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetése. Ennek valamennyi feltétele jelen ügyben megállapítható. A külföldi nevű személyre, a bűncselekményekben

részt vevő I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltre, valamint azon személyekre figyelemmel, akikkel a migránsok kirakása után magyarul egyeztette a szállítás díját az I. rendű terhelt, a bűnszervezet minimális három fős létszáma megállapítható. A hosszabb időre szervezettség is fennállt, hiszen ez a bűnözői csoport több mint fél évig sikeresen működött, a további bűnelkövetést az akadályozta meg, hogy több terheltet is – köztük az irányító szerepet betöltő I. rendű terheltet – a nyomozó hatóság elfogott. Az összehangolt működés alapjául szolgáló körülményeket is tartalmazza a tényállás: a külföldi személy előre közölte, hogy mikor, hol, és mennyi migránst kell felvenni, a cselekményhez több alkalommal is gépkocsit béreltek, előfutó gépkocsival próbálták megelőzni a lebukást. A ténylegesen is megvalósított embercsempészség büntetési tételére figyelemmel pedig az ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény mint a bűnszervezet célja szintén adott.

[10] Álláspontja szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Az indítvány az irányadó tényállástól eltérő tényekre hivatkozva az eljáró bíróságok bizonyítékértékelő tevékenységét sérelmezi, ami törvényben kizárt.

[11] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az első- és a másodfokú határozatot a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

III.

[12] A IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

[14] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét; míg a 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja lehetővé teszi a felülvizsgálatot, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést, illetve alkalmazott törvénysértő intézkedést.

[15] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[16] A felülvizsgálati indítvány a felrótt bűncselekményben a bűnösség, a bűnszervezetben történő elkövetés törvénysértő megállapítása, ehhez kapcsolódóan a törvénysértő büntetés kiszabása miatt támadta a jogerős ítéletet.

[17] Törvényesen járt el a bíróság akkor, amikor a IV. rendű terhelt bűnösségét társtettesként, folytatólagosan elkövetett embercsempészség büntetében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont] megállapította.

[18] Az elkövetéskor hatályos Btk. 353. § (1) bekezdése szerint, aki államhatárnak, más által, a jogszabályi rendelkezések megsértésével történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntett

miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (3) bekezdés d) pontja alapján a büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészsést üzletszerűen követik el.

[19] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti, hogy az I. rendű terhelt 2016 szeptemberét megelőzően megismerkedett egy külföldi nevű, felderítetlenül maradt személlyel, aki felajánlotta, hogy 150 euró/fő fizetség fejében a magyar-szerb államhatár térségéből a magyar-osztrák államhatár térségébe szállítson olyan külföldi állampolgárokat, akik nem rendelkeznek a schengeni tagállamokba történő beutazáshoz és ott-tartózkodáshoz szükséges okmányokkal. A szállítás célja az volt, hogy ezen személyek az államhatár illegális átlépésével nyugat-európai országokba jussanak. Az I. rendű terhelt elvállalta ezt a feladatot, amelynek végrehajtásába bevonta a II. rendű, a III. rendű, a IV. rendű és az V. rendű terhelteket, akik tisztában voltak azzal, hogy embercsempészséssel vesznek részt. A külföldi állampolgárok számát, felvételük helyét a külföldi személy közölte az I. rendű terhelttel. Az I. rendű terhelt a kapott utasításoknak megfelelően szervezte és irányította az országon belül a szállítást. Az egyes alkalmakkor a terheltek gépjárműveket béreltek, ha szükséges volt, a bérleti díjat az I. rendű terhelt biztosította. A szállító gépjármű hátsó üléseit a hely növelése érdekében indulás előtt kivették. A közlekedés során az I. rendű terhelt folyamatos telefonos irányítása mellett haladtak a beszállás, majd a kirakás helyszínére. A külföldieket nem szállító, személygépkocsival közlekedő terheltek előfutó, figyelő szerepet játszottak. Az I. rendű terhelt a kirakás után osztrák telefonszámról magyarul beszélő személyekkel beszélt meg a szállítás után járó összeget. Az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű terheltek valamennyien felismerték azt, hogy szervezett bűnelkövetői csoporthoz csatlakozva végezték migráns személyek szállítását az országon keresztül. 2016 szeptemberétől 2017. február 19. napjáig a terheltek változó összetételben, összesen 22 esetben, több mint 200 migráns személynek nyújtottak segítséget az országhatár illegális átlépéséhez. A IV. rendű terhelt összesen 7 alkalommal vett részt az embercsempészséssel.

[20] Az indítvány valójában a megállapított tényekből való jogkövetkeztetés helyességét vitatja. A Kúria ennek kapcsán rámutat a következőkre.

[21] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége, és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.

[22] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről) való, tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami jogkérdés.

[23] A tudati – és más tények – megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamelyik külvilágból megjelenő tény és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.

[24] Jelen ügyben pedig ez a helyzet. A tényállás ugyanis egyértelműen tartalmazza, hogy a IV. rendű terhelt 2016. november 13. és 2016. december 10. napja közötti időben – társaival közösen – hét alkalommal külföldi személyeket az osztrák-magyar államhatár közelébe szállított, és őket a gépjárműből kiszállítva a határ felé irányította anyagi ellenszolgáltatás fejében. E tényekkel a IV. rendű terhelt tisztában volt.

[25] Mindezekből egyértelmű következtetés vonható le arra nézve, hogy a IV. rendű terhelt az államhatárnak, más által, a jogszabályi rendelkezések megsértésével történő átlépéséhez a cselekményének következményeit kívánva nyújtott több alkalommal segítséget. Az elkövetői alakzat, a folytatólagos elkövetés és az üzletszerűség mint minősítő körülmény megállapítására is törvényesen került sor.

[26] Nem sértett törvény az eljáró bíróság, amikor a IV. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét folytatólagosan, társtettesként elkövetett embercsempészés büntetében [Btk. 353. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése és az alkalmazandó törvény megválasztása is.

[27] Az indítvány kifogásolta a bünszervezetben történő elkövetés megállapítását is.

[28] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ügydöntő határozatában a büntetőjog más szabályának megsértése – b) pont második fordulat – miatt törvénysértő büntetést szabott ki.

[29] A bünszervezetben történő elkövetés az eljárás tárgyát képező bűncselekmény jogi minősítése szempontjából közömbös. Az nem része a jogi minősítésnek, hanem olyan, bármilyen szándékos bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolható többes elkövetői forma, ami megvalósulása esetén a Büntető Törvénykönyv Általános Részében foglalt jogkövetkezményeket – egyebek mellett az e szervezeti forma keretében elkövetett bűncselekmény büntetési tételkeretének az emelkedését – vonja maga után.

[30] Következésképpen nem érintené a bűncselekmény minősítésének törvényességét, ha a bíróság a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti feltételek téves megállapításával jutott volna arra az álláspontra, hogy a IV. rendű terhelt bünszervezetben követte el a terhére rótt cselekményt.

[31] Így a bünszervezetben elkövetés téves megállapítására való hivatkozás önmagában, függetlenül a kiszabott büntetéstől, nem felülvizsgálati ok.

[32] A bünszervezetben elkövetés téves megállapítására hivatkozás a felülvizsgálati indítványban mint „a büntetőjog más szabályának” megsértése – azaz a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat – lehet alapja a felülvizsgálatnak, feltéve, hogy ez arra is kiterjed, hogy az említett anyagi jogszabálysértés miatt a kiszabott büntetés törvénysértő [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont].

[33] A kiszabott büntetés akkor tekinthető törvénysértőnek, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, így a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével kiszabott, avagy az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de az anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos, vagy eltúlzottan enyhe.

[34] Az embercsempészés büntette [elkövetéskor hatályos Btk. 353. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont] öt évtől tíz évig terjedő, a bünszervezetben történt elkövetés megállapítása miatt a Btk. 91. § (1) bekezdésére figyelemmel öt évtől húsz évig terjedő büntetési tétellel fenyegetett.

[35] Jelen esetben a IV. rendű terhelttel szemben a törvényi minimumban megállapított 5 év szabadságvesztés büntetés még a bünszervezetben elkövetés miatti büntetési tétel felső határának emelkedését figyelmen kívül hagyva is törvényes.

[36] A bünszervezetben történő elkövetés megállapításának további jogkövetkezménye a büntetési tétel felső határának emelkedésén kívül az elkövető feltételes szabadságra bocsátásból való kizárása, valamint a fegyház végrehajtási fokozat megállapítása is.

[37] A feltételes szabadság lehetőségéből kizárás (valamint a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának meghatározása) akkor sem tekinthető törvénysértő

büntetéskiszabásnak, ha annak alapja a bűnszervezetben elkövetés az indítványozó által állított téves megállapítása lenne.

[38] Mindemellett a Kúria vizsgálta az indítványban foglaltak alapján, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapítása az irányadó tényállásban foglalt ténymegállapítások alapján törvényes volt-e.

[39] Az elkövetéskor hatályos Btk. 459. § 1. pontja szerint bűnszervezet a három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[40] A Btk. 91. § (1) bekezdése rögzíti, hogy azzal szemben, aki a szándékos bűncselekményt bűnszervezetben követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa kétszeresére emelkedik, de a 25 évet nem haladhatja meg.

[41] A bűncselekmény bűnszervezetben való elkövetésének megállapíthatóságáról szóló 4/2005. BJE jogegységi határozat II. pontjában rögzítette, hogy az 1978. évi IV. törvény 98. § (1) bekezdése [Btk. 91. § (1) bekezdése] akkor alkalmazható, ha az elkövető tudata a bűnszervezet 1978. évi IV. törvény 137. § 8. pontjában (Btk. 459. § 1. pontjában) meghatározott tárgyi ismérveit átfogja.

[42] Az elkövetőnek a bűnszervezetben elkövetést átfogó tudattartalmára vont következtetés alapja, hogy a törvény a bűnszervezet külső, tárgyi jellegű ismérveit határozza meg, amelyek kívülálló számára is felismerhetőek. Ehhez képest az elkövető tudatának nem arra kell kiterjednie, hogy a bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátosságainak ismeretében annak „működéséhez” csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik.

[43] A 4/2005. BJE jogegységi határozat kifejtette, hogy az ítélezési tapasztalatból leszűrhető, miszerint „az illegális nemzetközi migrációval összefüggő embercsempészás általában bűnszervezet közreműködésével valósul meg (vö. több embernek, több országhatár átlépésével járó, több személy közreműködésével történő szállítása, illetve ellátása, elhelyezése)”. Ugyanakkor leszögezte azt is, hogy csak a konkrét bűncselekmény megvalósításának körülményei adhatnak alapot a bűnszervezetben elkövetés megállapítására (4/2005. BJE jogegységi határozat indokolás V/5-6. bekezdés).

[44] A 4/2005. BJE jogegységi határozat egyértelmű értelmezést ad az alanyi bűnösség és a bűnszervezet tárgyi ismérvei közötti viszonyra.

[45] Ennek lényege, hogy elsődlegesen mindig az adott, konkrét bűncselekmény elkövetését kell vizsgálni, bizonyítani, mivel ebben áll a vád tárgyi és alanyi meghatározottsága. A bűncselekmény megvalósulását mint tárgyi körülményt kell elhelyezni egy másik tárgyi körülmény, a bűnszervezet körébe.

[46] Ezután kell alanyi oldalon azt vizsgálni, hogy ha az elkövetési magatartás a bűnszervezet keretén belüli, akkor ezt az elkövető felismerte-e. Ami megvalósulhat úgy, hogy az elkövetés még a bűnszervezeten kívül kezdődik, és az elkövető csak később (közben) veszi észre, hogy bűnszervezeten belül van, ám bent marad (folytatja, vagy megismétli az elkövetést). De történhet úgy is, hogy eleve bűnszervezetben, illetve annak létrejöttével kezdődik az elkövetés, tehát az elkövető tudja, honnan indul, miről van szó.

[47] Ezekre az általános (és nyilvánvaló) tudati helyzetekre vezethető vissza a konkrét eset. A tudati helyzet megállapítása azonban nyilvánvalóan nem feltétlen a beismerésen alapul, hanem a bűnszervezet törvényi fogalmi elemei szerinti ténybeli körülményeken, amelyek felismerése a IV. rendű terhelt számára adott volt.

[48] A törvényi feltételek közül egyedül a bűncselekményre irányultság hordoz eleve jogellenes tartalmat, a többi önmagában nem. Következésképpen akkor válik egyértelműen felismerhetővé a bűnszervezetben elkövetés, amikor a többi feltétele mellett a bűncselekményre irányultság is megjelenik. Ehhez képest a tárgyi, külső körülmények alapulvételével vonható arra következtetés, hogy

- a terhelt tisztában volt azzal, hogy magatartása nem elszigetelt, hanem másokéval összehangolt,
- a bűnszervezet hosszabb időre szervezett, aminek szempontjából közömbös, hogy abban ki mennyi ideig vesz részt (ezért állapítható meg az alkalmi részvétel esetében is a bűnszervezetben elkövetés).

[49] Az összehangolt működés nem az alanyi bűnösség, hanem a bűnszervezet fogalmi összetevője, mely tartalmát tekintve nem más, mint a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatása. Az összehangoltság meglétének nem feltétele a más cselekvők kilétének ismerete, a bűnszervezeten belüli közvetlen, illetve személyes kapcsolat, ilyen elvárást a törvény sem kíván meg (BH 2011.299.; BH 2009.96.; LB-H-BJ 2008.24.).

[50] A „hosszabb időre szervezettség” szempontjából közömbös, hogy az elkövető milyen időtartamon keresztül vett részt a bűnszervezet működésében. Jelentősége annak van, hogy nem csupán a tervbe vett bűncselekmény elkövetésének feltétlen tartamára, hanem a bűncselekmények elkövetését célzó csoport kialakulására, működésének összehangolására is történik vállalkozás. E törvényi feltétel lényege a szervezettség fokmérője, és megléte nem feltétlenül köthető valamely időtartam elteltéhez. Mindemellett a további törvényi feltételek – a létszám és a tervbe vett bűncselekmény – az elkövetés megkísérlésével értelemszerűen egyben teljesülnek. Ilyen esetben tehát különösebb vizsgálatot sem igényel.

[51] A Kúria e körben utal arra, hogy az irányadó tényállás szerint az ügy terheltjei 2016 szeptemberétől, a IV. rendű terhelt 2016. november 13. és 2016. december 10. napjai között folytatta tevékenységét. A IV. rendű terhelt – az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű terhelttel azonosan – felismerte azt, hogy a migráns személyek országon keresztül történő szállítását és az országhatár átlépéséhez történő szándékos segítségnyújtását szervezett bűnelkövetői csoporthoz csatlakozva végezte.

[52] Ekként nincs ténybeli alap annak feltételezésére, hogy a bűnszervezet működése időben limitált, vagy alkalmi jellegű lett volna. Ellenkezőleg, e tényekből az a következtetés vonható le, hogy szándéka a határozatlan időre, szervezett keretek közötti tartós működésre irányult.

[53] Az elkövetőnek nem kell feltétlenül ismernie, hogy melyek a bűnszervezet létrejöttének körülményei. Elégséges, ha a bűnszervezet tárgyi értelemben vett és előbb ismertetett sajátosságainak, fogalmi ismérveinek az ismeretében csatlakozik cselekményével a bűnelkövetéshez. Tehát egyfelől felismeri, hogy a szervezet összehangoltan működő, másfelől felismeri, hogy az a szerveződés, amelynek keretei között a konkrét bűncselekmény zajlik, nem elszigetelt, alkalmi csoportosulás.

[54] Erre a jogi (de kétségtelen, hogy a tudattartalomra vont) következtetésre alapot ad, ha az elkövetési magatartások egymást kiegészítő jellegűek, és azok kapcsolódása a célzott és végrehajtott bűncselekményhez kölcsönös, az adott tényállásszerű elkövetési magatartás keretei közé illeszkedő cselekmény más személy előző cselekményéhez társul, avagy a célzott bűncselekmény megvalósulásához további láncolatos tevékenységet feltételez (BH 2018.106.).

[55] A IV. rendű terhelt az irányadó tényállás, illetve az irányadó tényállás szerinti magatartása alapján tisztában volt azzal, hogy cselekménye nem elszigetelt, hanem egy olyan mechanizmushoz kapcsolódik, amelynek iránya külföldről – Magyarországon át – külföldre

vezető. A bűnszervezetük célja az volt, hogy a magyar-szerb államhatár térségéből a magyar-osztrák államhatár térségébe szállítson a schengeni tagállamokba történő beutazáshoz és ott-tartózkodáshoz szükséges okmányokkal nem rendelkező külföldi állampolgárokat, őket az államhatár illegális átlépésével nyugat-európai országokba juttassa.

[56] A kifejtettek értelmében a IV. rendű terhelt cselekményének minősítése, a bűnszervezetben elkövetés megállapítása a büntető anyagi jog szabályainak megfelelő, a kiszabott büntetés pedig törvényes.

[57] Az indítvány kifogásolta a rendelkezésre álló bizonyítékok mikénti értékelését, és az intézkedő rendőrök kihallgatásának elmaradását.

[58] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye.

[59] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[60] Az indítvány e részében valójában az eljáró bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét támadta – a bizonyítási eljárás tovább folytatását szorgalmazva –, eltérő tényállás megállapítását célozta. Erre azonban felülvizsgálati eljárásban nincs mód.

[61] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek felülvizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés alapján a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[62] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[63] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2022. november 29.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró